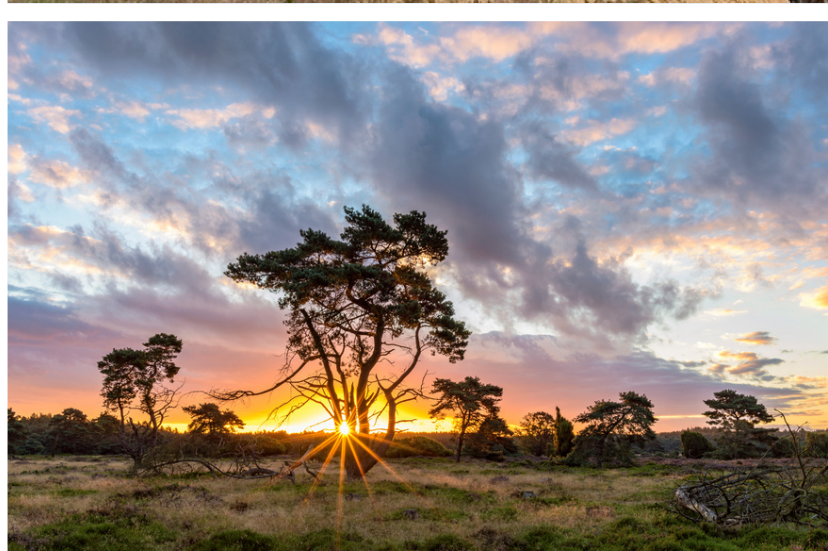

Participatieverslag Raadsgesprekken omgevingsvisie

Omgevingsvisie Aa en Hunze: van dorp tot horizon

Inhoudsopgave

Wat hebben we gedaan?.....	2
Cultuurhistorie en natuur als fundament.....	3
Platteland in balans	4
Vitale lokale economie.....	5
Een plek voor iedereen.....	6
Sterke dorpen	7
Duurzaam en klimaatbestendig.....	9

Wat hebben we gedaan?

Interactieve raadsbijeenkomst

Datum: 18 december 2025 - raadzaal gemeentehuis Aa en Hunze

Doel: Samen bouwen aan de Koers voor Aa en Hunze

Participatieniveau: meedenken

Doelgroep en aanwezigen: raadsleden/ 18 raad- en commissieleden aanwezig

De interactieve raadsbijeenkomst is onderdeel van stap 4. Koers bepalen in de Startnotitie Omgevingsvisie Aa en Hunze. De bijeenkomst bestond uit twee onderdelen:

1. De raad informeren over de stappen die in 2025 zijn gezet in het proces om te komen tot een Omgevingsvisie en de resultaten;
2. Het interactieve gedeelte, waarin de raadsleden in groepjes uiteen zijn gegaan om in gesprek te gaan over de zes ambities.

Op basis van de verkregen input uit de startnotitie, het analysedocument, diverse interne en externe bijeenkomsten, de enquête en de bijeenkomst Toekomstgesprekken zijn zes ambities geformuleerd en diverse opgaven benoemd:

1. Platteland in Balans
2. Cultuurhistorie en natuur als fundament
3. Een plek voor iedereen
4. Sterke dorpen
5. Duurzaam en klimaatbestendig
6. Vitale lokale economie.

Met behulp van een basiskaart van de gemeente zijn de raadsleden met elkaar in gesprek gegaan over de zes ambities en de opgaven. De volgende vragen waren leidraad: is dit voor u herkenbaar? Welke richting wilt u meegeven op de opgaven? Waar ziet u spanningsvelden/dilemma's?

In het verslag leest u per ambitie eerst waar het over ging en vervolgens de input van de deelnemers.

Cultuurhistorie en natuur als fundament

Cultuurhistorie | Essen | Beekdalen | Hondsrug | Veen | Landschap

Opgaven:

- Kernkwaliteiten leidend maken bij nieuwe ontwikkelingen
- Ontwikkeling en bescherming gaan altijd hand in hand.

Raadsleden gaven aan dat cultuurhistorie en natuur een belangrijk fundament vormen voor de omgevingsvisie. Ook werd benadrukt dat eerst helder moet zijn wat met kernkwaliteiten wordt bedoeld. Daarbij werd opgemerkt dat kernkwaliteiten per gebied verschillen en dat dit expliciet benoemd moet worden. Daarnaast werd de vraag gesteld welke rol kernkwaliteiten krijgen bij ruimtelijke keuzes: zijn kernkwaliteiten leidend, beperkend of medebepalend bij nieuwe ontwikkelingen?

Verder werd genoemd dat nieuwe ontwikkelingen moeten aansluiten bij de kernkwaliteiten van een gebied. Ook werd aangegeven dat het helpt als de kernkwaliteit vooraf duidelijk wordt benoemd. In het gesprek kwam het belang naar voren van het vertellen en benutten van verhalen en historie. Als voorbeeld werd het veengebied genoemd. Ook werd opgemerkt dat deze verhalen kunnen bijdragen aan recreatie en toerisme, als dit zorgvuldig gebeurt en past bij het gebied.

Daarnaast werd benadrukt dat ontwikkeling en bescherming hand in hand moeten gaan. Ook werd genoemd dat natuur gekoesterd moet worden. Verder werd aangegeven dat behoud en gebruik van lokale historie belangrijk is, in samenwerking met historische verenigingen. In dit verband werden woorden genoemd als: beschermen, benutten, behouden en koesteren. Daarbij werd aangegeven dat dit moet gebeuren met respect voor mens, dier, natuur en historie.

Tegelijk werd genoemd dat vernieuwing nodig blijft. Ook werd opgemerkt dat niet te conservatief moet worden gedacht. Wel werd benadrukt dat ontwikkeling moet plaatsvinden met waardering en respect voor bestaande kwaliteiten. In dit verband werd gesproken over goed rentmeesterschap en over het belang van het nemen van de tijd bij ruimtelijke keuzes.

Platteland in balans

Natuur | Landbouw | Biodiversiteit | Gezondheid | Karakter van het landelijk gebied

Opgaven:

- Herdefinieer de balans tussen landbouw, natuur en gezonde leefomgeving
- Benadruk de variatie en identiteit van het platteland
- Stimuleer regeneratieve landbouw

Raadsleden gaven aan dat het platteland in balans moet blijven. Ook werd genoemd dat de balans tussen landbouw, natuur en een gezonde leefomgeving eerst goed in beeld moet worden gebracht. Daarbij werd gewezen op het belang van een nulmeting, bijvoorbeeld met een landschapsfoto. Op die manier wordt zichtbaar waar de gemeente nu staat en welke keuzes nodig zijn.

Verder werd opgemerkt dat de gemeente niet leidend moet zijn bij regeneratieve landbouw. Ook werd benadrukt dat het gesprek met agrariërs en andere betrokkenen centraal moet staan. Daarnaast werd genoemd dat pioniers een podium moeten krijgen. Door zichtbaar te maken dat vernieuwende vormen van landbouw mogelijk zijn en rendabel kunnen zijn, kan draagvlak ontstaan voor verandering.

Ook werd aangegeven dat bodem, water en landschap leidend moeten zijn bij de inrichting van het platteland. Verder kwam het verbinden van natuur naar voren. Daarbij werden kleinschalige schakels genoemd, zoals wallen, bermen en overstukjes, als onderdeel van een fijnmazig natuurnetwerk. Daarnaast werd benadrukt dat het platteland breder is dan landbouw alleen. Ook werden natuurinclusief bouwen en circulair bouwen genoemd. Verder werd aangegeven dat wonen een volwaardig onderdeel is van het platteland. Dit vraagt om een brede benadering in de omgevingsvisie.

Vitale lokale economie

Bedrijven | Bedrijventerreinen | Ondernemerschap | Recreatie & Toerisme | Gastvrij

Opgaven:

- Ontwikkel duurzaam, kwalitatief toerisme, passend bij de identiteit van Aa en Hunze
- MKB behouden en groei mogelijk maken via maatwerk

Raadsleden gaven aan dat een vitale lokale economie essentieel is voor Aa en Hunze. Ook werd benadrukt dat zzp'ers expliciet moeten worden meegenomen. Daarbij werden randvoorwaarden genoemd, zoals ondersteuning, het onderhouden van netwerken en het beschikbaar stellen van ruimte. Verder werd gesproken over het stimuleren van impactondernemerschap en missiegedreven ondernemen.

Over toerisme werd aangegeven dat duidelijke keuzes nodig zijn. Ook werd genoemd dat in de veenkoloniën geen grote vakantieparken gewenst zijn. Tegelijk werd opgemerkt dat toerisme daar wel kansen biedt. Als voorbeelden werden genoemd: fiets- en wandelroutes en het behouden en benoemen van historische elementen. Daarnaast werd gevraagd om een duidelijk kader voor kwalitatief toerisme. Ook werd genoemd dat geïnventariseerd moet worden welk toerisme past en wat daarvoor nodig is.

Verder werd genoemd dat er meer nieuwe economie en werkgelegenheid naar de gemeente moet komen. Daarbij werd aangegeven dat meer inwoners binnen de gemeente moeten kunnen blijven werken. Ook werd genoemd dat Aa en Hunze aantrekkelijk moet blijven voor kleine ondernemers en zzp'ers.

Daarnaast werd opgemerkt dat grootschaligheid niet bij voorbaat negatief is. Ook werd benadrukt dat dit afhangt van de plek en dat maatwerk nodig is. Verder werd genoemd dat de agrarische sector onderdeel is van de lokale economie. Ook werd aangegeven dat het omgevingsplan een valkuil kan zijn als het te beperkend werkt.

Tot slot kwam de koppeling met bedrijventerreinen naar voren. Daarbij werd genoemd dat wonen op bedrijventerreinen kan helpen om verloedering tegen te gaan. Ook werd gevraagd om aandacht voor andere sectoren, zodat er diverse werkgelegenheid blijft, vooral voor jongeren.

Een plek voor iedereen

Wonen | Woningbouw | Doelgroepen | Woningbouwlocaties

Opgaven:

- Nieuwe woongebieden aanwijzen in de omgevingsvisie
- Nieuwbouw: inbreiding en aan de dorpsranden
- Bouw aanpasbaar en flexibel

Raadsleden gaven aan dat woningbouw een centrale rol speelt in de omgevingsvisie. Ook werd benadrukt dat inbreiding belangrijk is: inbreiding waar het kan, met behoud en respect voor de directe omgeving. Tegelijk werd aangegeven dat inbreiding beperkingen heeft, door de kwaliteit en het karakter van de dorpen.

Verder werd opgemerkt dat het buitengebied niet moet worden uitgesloten. Ook werd genoemd dat bestaande en leegstaande gebouwen benut kunnen worden voor kleinschalige plannen. Daarnaast werd aangegeven dat woningbouwlocaties eventueel ook in het buitengebied kunnen liggen, mits er oog is voor samenhang en het voorzieningenniveau.

In het gesprek kwam kleiner en flexibeler bouwen nadrukkelijk naar voren. Ook werd genoemd dat klein bouwen makkelijker moet worden gemaakt. Verder werden vernieuwende woonvormen genoemd, zoals knarrenhof, generatieverbinden en tiny houses. Ook werd genoemd dat zorgzame dorpen hierbij als richting kunnen dienen.

Daarnaast werd aangegeven dat er gebouwd moet worden voor diverse doelgroepen, met speciale aandacht voor jongeren. Ook werden kleinere woningen voor een klein budget genoemd, net als starterswoningen en betaalbare sociale huur. Verder werd opgemerkt dat in grotere kernen bouwen in de hoogte kan passen, bijvoorbeeld met portiekwoningen en bouwen in lagen. Ook werd genoemd dat de gemiddelde woonoppervlakte licht kan dalen.

Over woningcorporaties werd aangegeven dat seniorenwoningen niet verkocht of afgebroken moeten worden. Ook werd genoemd dat deze woningen benut kunnen worden voor jongeren. Tegelijk werd gewaarschuwd voor verrommeling van dorpen en steden.

Tot slot kwam demografie als belangrijk aandachtspunt naar voren. Daarbij werd genoemd dat de gemeente aantrekkelijk moet blijven voor jonge gezinnen, ook vanuit Assen en Groningen. Dit draagt bij aan de leefbaarheid. Ook werden doorstroomwoningen voor alle generaties genoemd.

Sterke dorpen

Leefbaar | Voorzieningen | OV | Ontmoeten | Bereikbaar | Toegankelijk | Gezondheid

Opgaven:

- Voorzieningenniveau in grote dorpen waarborgen, behouden en waar mogelijk versterken
- Ontmoetingsplekken in elk dorp behouden of creëren, samen met de gemeenschap

Raadsleden gaven aan dat de ambities voor sterke dorpen niet stoppen bij de dorpsgrens. Ook werd genoemd dat buitengebieden moeten aanhaken bij dorpskernen. Daarnaast werd de vraag gesteld wat een bij het dorp passend niveau precies is, vooral bij bereikbaarheid en voorzieningen.

Over ontmoetingsplekken werd aangegeven dat een dorpshuis een brede functie heeft. Ook werd genoemd dat saamhorigheid en collectiviteit belangrijk zijn. Daarbij werd opgemerkt dat een ontmoetingsplek hiervoor een voorwaarde is. Verder werd genoemd dat elk dorp een dorpshuis of ontmoetingsplek zou moeten hebben, voor jong en oud.

Veiligheid kwam naar voren als onderdeel van leefbaarheid. Daarbij werd gesproken over donkere plekken en sociale veiligheid. In het kader van een gezonde leefomgeving werd ook genoemd: een veilige buurt, een gezellige buurt en goed contact met burens. Ook kwam naoberschap aan bod. Tegelijk werd opgemerkt dat naoberschap geen vanzelfsprekendheid is en dat veranderingen in sociale cohesie aandacht vragen.

Verder werd aangegeven dat leefbaarheid in kleine dorpen net zo belangrijk is als in grotere kernen. Daarbij werd de vraag gesteld welke voorzieningen daarvoor nodig zijn. Ook werd genoemd dat een goede demografische opbouw bijdraagt aan sterke dorpen.

Over jongeren werd aangegeven dat het behouden van jongeren belangrijk is. Daarbij werden werkgelegenheid, woningbouw, ov en ontmoetingsplaatsen genoemd. Ook werd het belang van jongerenwerkers genoemd. Verder werd opgemerkt dat de gemeente de kracht vanuit de dorpen kan aanjagen.

Bij mobiliteit werd aangegeven dat het breder is dan bereikbaarheid. Daarbij werd de vraag gesteld hoe mensen van a naar b komen. Ook werd genoemd dat ov meer sociaal kan worden ingericht en dat winstgevendheid niet altijd voorop hoeft te staan. Verder werden p en r-voorzieningen genoemd en alternatieven zoals buurtbus, belbus en streekvervoer. Ook werd genoemd dat een budget per dorp kan helpen om passend vervoer te organiseren.

Tot slot kwam de kwaliteit van routes en de leefomgeving naar voren. Daarbij werd gesproken over onderhoud van wandel- en fietspaden en over waterrecreatie. Ook werd het belang genoemd van schone lucht, schoon water en schone bodem. Verder werden vergroenen en klimaatadaptatie genoemd.

Duurzaam en klimaatbestendig

Klaar voor de toekomst | Wateroverlast | Hitte | Droogte | Groen | Energie

Opgaven:

- Schone lucht, schoon water en schone bodem behouden
- Maak water en bodem sturend bij ruimtelijke keuzes
- Ga voor kleinschalige, lokale oplossingen voor de opwek en opslag van energie

Raadsleden gaven aan dat kleinschalige energieopwek de voorkeur heeft. Tegelijk werd de vraag gesteld of dit op de langere termijn voldoende is om de doelen te halen. Ook werd het belang genoemd van natuurbewustzijn onder jongeren en het verder kijken dan de korte termijn.

Verder kwamen concrete mogelijkheden voor zonne-energie naar voren. Daarbij werd gesproken over boerderijdaken en het overdekken van parkeerplaatsen. Ook werd genoemd dat het afwegingskader vroeg in het proces duidelijk moet zijn. Als voorbeeld werd nieuwbouw genoemd, zodat initiatiefnemers weten waar zij aan toe zijn.

Daarnaast kwam water en bodem nadrukkelijk aan bod. Daarbij werden vernatting en een hoger waterpeil genoemd. Ook werd de vraag gesteld of dit past bij het landschap van Aa en Hunze. Verder werden zorgen genoemd over waterkwaliteit. Ook werd benadrukt dat een gezonde bodem een essentieel fundament is en dat zorgvuldig met de ondergrond moet worden omgegaan.

Daarnaast werd opgemerkt dat ontwikkelingen in buurgemeenten gevolgen kunnen hebben voor Aa en Hunze. Ook werd het belang genoemd van anticiperen en participeren met buurgemeenten.

Tot slot werd aangegeven dat verzet tegen eindopslag van kernafval belangrijk wordt gevonden. Ook werd het belang genoemd van landbouwpioniers voor biodiversiteit. Verder werd gesproken over koppelkansen en slimme verbindingen met bedrijven en boerderijen, gericht op een toekomstbestendige gemeente.